[2018] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 634

ਆਰ.ਐਸ. ਸ਼ੇਰਾਵਤ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜੀਵ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2006 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 684)

ਸਤੰਬਰ 05, 2018

[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, CJI ਅਤੇ ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਐਕਟ, 1971 - ਧਾਰਾ 19(1)(b) - ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ - ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ - ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ - ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਲੋਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ - ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ ਝੂਠਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ

ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਢਾਹੁਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਮਕਾਲੀ ਦਫਤਰੀ ਦਲੀਲਾਂ/ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

634

XXXXXX

ਆਰ ਐਸ ਸ਼ੇਰਾਵਤ ਬਨਾਮ ਰਾਜੀਵ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ 635

ਕਿਹਾ : 1.1 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕੰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਦਫਤਰੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਕਾਲੀ ਦਫਤਰੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ

ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਫਤਰੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 7 ਜੂਨ 2000 ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਵਰੀ 2001 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਈਟ ਫੇਰੀ ਅਤੇ 14 ਸਤੰਬਰ 2000 ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਤੱਥਸਥਿਤੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਢਾਹੁਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਢਾਂਚੇ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਬੇਈਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗੁਪਤ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਢਾਹੇ ਗਏ ਢਾਂਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 27 ਸਤੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਾਰਡ ਤੋਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9] [641-G-H; 642-A-F]

ਸਹਿਦੇਵ ਉਰਫ ਸਹਿਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2010) 3 SCC 705: [2010] 2 SCR 1086;** ਮੁਥੂ ਕਰੂਪਨ, ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਚੇਨਈ ਬਨਾਮ ਪਰੀਥੀ ਇਲਾਮਵਾਜੁਥੀ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2011) 5 SCC 496: [2011] 5 SCR 329;** ਮੈਤੰਜਯ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਈਦ ਹਸੀਬੁਰ ਰਹਿਮਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਤੰਜਯ ਦਾਸ

ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਈਦ ਹਸੀਬੁਰ ਰਹਿਮਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2001) 3 SCC 739: [2001] 2 SCR 471** - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

1.2 ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 27 ਸਤੰਬਰ 2000 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਣਹਾਨੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 12] [645-D-E]

1.3 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕਿ ਜਨਵਰੀ 2001 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਢਾਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ

ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਦਫਤਰੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ, ਮਿਸਾਲ ਬੈਂਡ ਰਜਿਸਟਰ, ਦਫਤਰੀ ਫਾਈਲਾਂ, ਨੋਟਿਸਾਂ, ਫੋਟੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿਚ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਹੀ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13] [645-G-H; 646-A-B]

XXXXXX

1.4 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 7 ਜੂਨ 2000 ਅਤੇ 14 ਸਤੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਢਾਹੁਣ ਦਾ ਕੰਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਦਫਤਰੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ/ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਸਮਕਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। (ਪੈਰਾ 16, 17) [648-C-E]

1.5 ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18] [648-F-G]

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
[2010] 2 SCR 1086	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 11
[2011] 5 SCR 329	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 11
[2001] 2 SCR 471	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 11

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2006 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 684

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 01.06.2001 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, 2000 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 6734 ਵਿੱਚ 2001 ਦੇ ਸੀ.ਐਮ. ਨੰਬਰ 820 ਵਿੱਚ ਅਤੇ 2000 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 6734 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2001 ਦੇ ਆਰ.ਏ. ਨੰਬਰ 6600, ਵਿੱਚ।

ਪੇਸ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੇ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਏ.ਸੀ., ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਸ਼ੋਕ ਮਾਥੁਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਜੀ ਨਾਇਰ, ਆਰ. ਕੇ. ਰਾਠੌਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ. ਭਾਰਦਵਾਜ, ਰਾਜ ਬਹਾਦਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਿਲ ਕਟਿਆਰ, ਪੀ. ਪਰਮੇਸ਼ਵਰਨ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਵਰੂਪ, ਵੀ.ਕੇ. ਵਰਮਾ।

XXXXXX

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾਂ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ. 1. ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਐਕਟ, 1971 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) (b) ਤਹਿਤ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ 2001 ਦੇ ਸੀ.ਐਮ. ਨੰਬਰ 820 ਵਿੱਚ 2000 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 6734, ਅਤੇ 2001 ਦੇ ਆਰ.ਏ. ਨੰਬਰ 6600 ਵਿੱਚ 2001 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 6600 ਵਿੱਚ 20 ਮਈ, 2006 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤੀ ਜੋ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 30 (ਤੀਹ) ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਅਤੇ 25,000/- ਰੁਪਏ (ਸਿਰਫ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 10 ਮਈ 2006 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

2. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ (MCD) ਵਿੱਚ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਸੋਕਾ ਐਵੇਨਿਊ, ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ 834 ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2000 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6734 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ

ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 3 ਨਵੰਬਰ, 1997 ਨੂੰ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 7441, 1993 ਦੀ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਲੋਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ 6 ਦਸੰਬਰ, 2000 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ MCD ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਲਾਟ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ। ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

XXXXXX

ਆਰ.ਐਸ. ਸ਼ੇਰਾਵਤ ਬਨਾਮ ਰਾਜੀਵ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 639

3. ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 3 ਜਨਵਰੀ 2001 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਿਸਥਾਰਤ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 3 ਨਵੰਬਰ, 1997 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸੌਂਪੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 7 ਮਾਰਚ 2000 ਤੋਂ 27 ਸਤੰਬਰ 2000 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕੱਲੇ ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਢਾਹੁਣ ਦੀਆਂ 14 ਵੱਡੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ

ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਸਨੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਫਤਰੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 12 ਜਨਵਰੀ 2001 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਸਾਈਟ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਖੋਜ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 23 ਜਨਵਰੀ 2001 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਸੀ।

4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ, 2001 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 8 ਫਰਵਰੀ 2001 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ 7 ਜੂਨ 2000 ਅਤੇ 14/15 ਸਤੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਬੂਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਢਾਹੁਣ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 3 ਜਨਵਰੀ, 2001 ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ 10 ਮਈ 2006 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਰਾਹੀਂ ਦੋਵਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

XXXXXX

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 6 ਦਸੰਬਰ 2000 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 3 ਨਵੰਬਰ, 1997 ਨੂੰ 1993 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 7441 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ; ਜਦਕਿ 24 ਜਨਵਰੀ, 2001 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ 3 ਜਨਵਰੀ, 2001 ਨੂੰ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 3 ਜਨਵਰੀ 2001 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਅਤੇ 8 ਫਰਵਰੀ 2001 ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਹਲਫ਼ਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ 7 ਜੂਨ 2000 ਨੂੰ ਅਤੇ ਫਿਰ 14 15 ਸਤੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਢਾਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਫ਼ਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ, ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਹੱਦ ਬਾਰੇ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 8 ਫਰਵਰੀ 2001 ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਕਲਿਪਿੰਗ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਢਾਹੁਣ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਢਾਂਚੇ ਦੇ

ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਦੋਸਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਲੀਲ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂ ਸਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਮਾਥੁਰ, ਅਦਾਲਤੀ ਦੋਸਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡਾ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

8. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 6 ਦਸੰਬਰ 2000 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“.....

XXXXXX

ਆਰ.ਐਸ. ਸ਼ੇਰਾਵਤ ਬਨਾਮ ਰਾਜੀਵ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 641

ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮ 'ਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਲੋਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 37 ਸੀ 'ਤੇ 834 ਵਰਗ ਯਾਰਡ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੁਲਾਈ 2000 ਵਿੱਚ ਅਸ਼ੋਕਾ ਐਵੇਨਿਊ, ਸੈਨਕੀ ਫਾਰਮ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਢਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ 30.10.2000 ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹਾਂ ਕਿ ਜੁਲਾਈ 2000 ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 2000 ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ 3 ਨਵੰਬਰ, 1997

ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਇਮਾਰਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ MCD ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਾਰੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਏ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ MCD ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ ਜਦੋਂ ਪਲਾਟ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ:

1. ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਸ਼ੇਰਾਵਤ (ਜੇ.ਈ.) MCD

2. ਮਿਸਟਰ ਯੂ.ਐਸ. ਚੌਹਾਨ (ਜੇ.ਈ.) MCD

3. ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਆਰ. ਭਾਰਦਵਾਜ, ਏ.ਈ. ਸਾਊਥ ਜ਼ੋਨ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿਭਾਗ MCD
4. ਸ਼੍ਰੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਰਾਵਤ, ਬੇਲਦਾਰ, MCD

5. ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਬੇਲਦਾਰ, MCD

6. ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮਾਂ ਦੇ S.I. ਚੌਕੀ ਇੰਚਾਰਜ ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਮੋਹਨ

7. ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ.ਕੇ. ਮਲਹੋਤਰਾ, ਸਾਬਕਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰ MCD

8. ਸ਼੍ਰੀ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, SHO

ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਨੋਟਿਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

XXXXXX

9. ਇਸ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ 1993 ਦੇ C.W.P ਨੰਬਰ 7441 ਦੇ 3 ਨਵੰਬਰ, 1997 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮਾਂ 'ਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ 3 ਜਨਵਰੀ 2001 ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕੰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਦਫਤਰੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਕਾਲੀ ਦਫਤਰੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਫਤਰੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ

ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 7 ਜੂਨ 2000 ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਵਰੀ 2001 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਈਟ ਫੇਰੀ ਅਤੇ 14 ਸਤੰਬਰ 2000 ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਢਾਹੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਤੱਥਸਥਿਤੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਭਾਵ 7 ਜੂਨ 2000 ਅਤੇ 14 ਸਤੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਢਾਹੁਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਢਾਂਚੇ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਬੇਈਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗੁਪਤ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਢਾਹੇ ਗਏ ਢਾਂਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 27 ਸਤੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਾਰਡ ਤੋਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

10. ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਬਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ:

“ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਸ਼ੇਰਾਵਤ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ JE (ਬੀ) ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ 07.03.2000 ਤੋਂ 27.09.2000 ਤੱਕ ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਚਾਰਜ ਨਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਘੋਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ:

XXXXXX

1. ਉਸ ਨੇ ਮਾਲਕਾਂ/ਬਿਲਡਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੀ. ਨੰਬਰ 37-ਸੀ, 49, ਐਚ-541, ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ/ਚੱਲ ਰਹੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ/ਢਾਹੁਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

2. ਉਸਨੇ ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ DMC ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 343/344 ਤਹਿਤ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

3. ਉਸਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀ. ਨੰਬਰ 49 ਅਤੇ H-541, ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ CCS (ਆਚਰਣ) ਨਿਯਮ, 1964 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 (1) (i) (ii) ਅਤੇ (iii) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ MCD ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

11. ਪੈਰਾ 27 ਵਿੱਚ **ਸਹਿਦੇਵ ਉਰਫ ਸਹਿਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"27. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਸੇ ਮਿਆਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ/ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਕੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

---

[1] (2010) 3 SCC 705

XXXXXX

ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਯਾਨੀ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "CrPC" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ) ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। **ਮੁਥੂ ਕਰੂਪਨ, ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਚੇਨਈ ਬਨਾਮ ਪਰੀਥੀ ਇਲਾਮਵਾਜੁਥੀ ਅਤੇ ਹੋਰ**[2] **ਕੇਸ** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

“15. ਝੂਠਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਬੁਰਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ 'ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਝੂਠ' ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੈ।”

"17. ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਬੋਝ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਿਆਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ

ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

---

[2] (2011) 5 SCC 496

XXXXXX

ਆਰ.ਐਸ. ਸ਼ੇਰਾਵਤ ਬਨਾਮ ਰਾਜੀਵ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 645

ਮੈਤੰਜਯ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਈਦ ਹਸੀਬੁਰ ਰਹਿਮਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ[3] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"14. ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਹਿਲੂ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਿਆਰ ਦਾ ਬੋਝ। ਆਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ 'ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ' ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਉਚਿਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਕੰਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 'ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਿਆਰ' ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ।

12. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 27 ਸਤੰਬਰ 2000 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ

ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਣਹਾਨੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਨੂੰ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਮਿਤੀ (7 ਜੂਨ 2000) ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਮਿਤੀ (14 ਸਤੰਬਰ 2000) ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

13. ਜਨਵਰੀ 2001 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਫਤਰੀ ਦਲੀਲਾਂ, ਮਿਸਾਲ ਬੈਂਡ ਰਜਿਸਟਰ, ਦਫਤਰੀ ਫਾਈਲਾਂ, ਨੋਟਿਸਾਂ, ਫੋਟੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 3 ਜਨਵਰੀ 2001 ਅਤੇ 8 ਫਰਵਰੀ 2001 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਹੀ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ।

[3] (2001) 3 SCC 739

XXXXXX

14. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 24 ਜਨਵਰੀ, 2001 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

"ਸ਼ੇਰਾਵਤ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ,ਜਾਇਦਾਦ ਨੰਬਰ 49 ਅਤੇ H-541 ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 7 ਜੂਨ 2000 ਅਤੇ 14 ਸਤੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਢਾਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਹਨ। ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਢਾਹੀਆਂ ਨਹੀਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਹਿਰਾਵਤ ਨੇ ਵੀ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਯੂ.ਐਸ ਚੌਹਾਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਸ਼ੇਰਾਵਤ, ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, MCD ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮਾ 6 ਫਰਵਰੀ 2001 ਤੱਕ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ 8 ਫਰਵਰੀ 2001 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

"3. ਕਿ ਬਿਆਨ ਕਰਤਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਝੂਠਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 3.1.2001 ਨੂੰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬਿਆਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 24.1.2001 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੰਬਰ 49 ਅਤੇ H-541, ਜੋ ਕਿ 7.6.2000 ਅਤੇ 14.9.2000/15.9.2000 ਨੂੰ ਢਾਹੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਹਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

4. ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੰਬਰ 49 ਨੂੰ 7.6.2000 ਨੂੰ ਢਾਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਢਾਹੁਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਢਾਹੁਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਕਾਪੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 3.1.2001 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਢਾਹੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਫੋਟੋਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ 7.6.2000 ਨੂੰ ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮਾਂ 49 ਵਿੱਚ ਸਨ, ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮ ਵਿਖੇ ਢਾਹੀ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰਾਂ ਨੇ ਲਈ ਸੀ। ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ 8.6.2000 ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਢਾਹੇ ਗਏ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਤੰਤਰ ਸਬੂਤ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਟੀਮ ਨੇ 49 ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਟੇਪਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਲਿਪਿੰਗ 7.6.2000 ਨੂੰ ਰਾਤ 10

ਵਜੇ ਹੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ "ਆਜ ਤਕ" ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ 7.6.2000 ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਜਤਕ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀਡੀਓ ਫਿਲਮ ਤਲਬ ਕਰੇ। ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ 27.9.2000 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮਾਂ ਲਈ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਢਾਂਚਾ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਮੇਰੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ 49 ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

5. ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੰਬਰ H-541 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 29.1.2001 ਨੂੰ, ਮੈਂ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੀ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਅਜੇ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪੇਂਟਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਅਜੇ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਰੰਗਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਅਤੇ ਪੇਂਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏਗਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰੇਗਾ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਢਾਹੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ।

6. ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ 3.1.2001 ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੈਨਿਕ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜ਼ੋਨਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਕਤ ਜ਼ੋਨਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵੀ ਮੰਗੀਆਂ ਜਾਣ।

XXXXXX

7. ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰਾਂ, ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ 7.6.2000 ਨੂੰ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਟੈਪ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜ਼ੋਨਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੈਂ ਹੀ ਤੋੜ-ਫੋੜ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕੋਈ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਹੈ।

16. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 7 ਜੂਨ 2000 ਅਤੇ 14 ਸਤੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਢਾਹੁਣ ਦਾ ਕੰਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਮਕਾਲੀ ਦਫਤਰ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ/ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।

17. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਸਮਕਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ 2001 ਦੇ ਸੀ.ਐਮ.ਨੰਬਰ 820 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 1. ਜੂਨ 2001 ਨੂੰ 2000 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 6734, ਅਤੇ ਮਿਤੀ 10 ਮਈ, 2000 ਨੂੰ 2001 ਦੇ ਆਰ.ਏ. ਨੰਬਰ 6600 ਵਿੱਚ 2000 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 6734 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ 6 ਦਸੰਬਰ, 2000 ਅਤੇ 24 ਜਨਵਰੀ, 2001 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi